

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/371761951>

Ethical Analysis of the COVID-19 Vaccines for Children (In Turkish)

Chapter · May 2023

CITATIONS

0

READS

7

2 authors:

[Ayşenur Daldaban Berberoğlu](#)

Ankara University

4 PUBLICATIONS 1 CITATION

SEE PROFILE

[Orhan Onder](#)

University of Vienna

19 PUBLICATIONS 1 CITATION

SEE PROFILE

ULUSLARARASI ETİK, HUKUK VE MEDYA BAKIŞIYLA SALGINLAR

*Epidemics from International Ethical,
Legal, and Media Perspectives*

EDİTÖRLER

Arın Namal

M. Kemal Temel

Ayşegül Erdemir

Bożena Płonka-Syroka

Fahrünnisa Kazan

Platanus
Publishing®

**ULUSLARARASI
ETİK, HUKUK VE MEDYA
BAKIŞIYLA SALGINLAR**

**Epidemics from International Ethical,
Legal, and Media Perspectives**

Editörler

Arın Namal

M. Kemal Temel

Ayşegül Erdemir

Bożena Płonka-Syroka

Fahrünnisa Kazan

İmtiyaz Sahibi

Platanus Publishing®

Genel Yayın Yönetmeni

Arzu Betül Çuhacıođlu

Kapak & Mizanpaj & Sosyal Medya

Platanus Yayın Grubu

Birinci Basım

2023

Yayımcı Sertifika No

45813

ISBN

978-625-6971-71-4

© copyright

Bu kitabın yayım hakkı Platanus Publishing'e aittir.
Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin
alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Platanus Publishing®

Adres: Natoyolu Cad. Fahri Korutürk Mah. 157/B,
06480, Mamak, Ankara, Türkiye.

Telefon: +90 312 390 1 118

web: www.platanuskıtap.com

e-mail: platanuskıtap@gmail.com

PLATANUS PUBLISHING®

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
<i>PREFACE</i>	
COVID-19 pandemisindeki etik sorunlardan biri: tıbbi apartheid	13
<i>Medical apartheid, one of the ethical issues surrounding the COVID-19 pandemic</i>	
Arın Namal	
Medical resource distribution in the corona crisis: who may survive?	33
<i>Korona krizinde tıbbi kaynakların dağıtımı: kim sağ kalabilir?</i>	
Jochen Taupitz	
COVID-19 pandemisi ve etik konular	45
<i>The COVID-19 pandemic and ethical issues</i>	
Nüket Örnek Büken	
Salgın hastalıkların Amerikan bilimkurgu filmlerindeki temsilleri üzerine bir değerlendirme	55
<i>An assessment of the presentation of epidemic diseases in American science fiction films</i>	
Zuhal Akmeşe Demir	
COVID-19: bir küresel etik sınavı	63
<i>COVID-19: a global ethical test</i>	
Hanzade Doğan	
COVID-19 pandemisi özelinde tıp etiğinin-etikçisinin işlevi üzerine bir değerlendirme	70
<i>A functional analysis of medical ethics and ethicists in the context of the COVID-19 pandemic</i>	
Gülay Halidi, Selim Kadıoğlu	
Olağanüstü zamanlarda gerçeküstü habercilik: "pandemi"den "infodemi"ye haber dili ve kaygı ilişkisi	86
<i>Surreal journalism in extraordinary times: the relationship between news language and anxiety from "pandemic" to "infodemic"</i>	
Fahrünnisa Kazan	

COVID-19 tanısı alan bir hekimin deneyimleri: bir olgu sunumu 103

The experiences of a physician diagnosed with COVID-19: a case report

Nuray Demirci Güngördü, Çağatay Üstün

The exercise of the patient's right to health services during the COVID-19 pandemic..... 111

COVID-19 pandemisi sırasında hastanın sağlık hizmeti alma hakkının kullanımı

Marek Stych

Salgın hastalıkların konvansiyonel medyada sunumuna ilişkin bir değerlendirme..... 123

An assessment of the presentation of epidemic diseases in conventional media

Özcan Demir

AIDS, a shameful epidemic: development of the perception of the disease in Poland and an analysis of the pre- and post-exposure techniques and risk groups 133

AIDS, utanç verici bir salgın: Polonya'da hastalığa dair algının gelişimi ve maruziyet-öncesi ve -sonrası tekniklerin ve risk gruplarının analizi

Monika Zamachowska

Medyada post-truth söylem ve yalanın inşası: COVID-19 salgını üzerinden inşa edilen post-truth içerikler ve infodemi 144

Post-truth discourse and fabrication of lies in the media: the post-truth contents and infodemic in the context of the COVID-19 pandemic

Esra Saniye Tuncer

Hastane enfeksiyonlarının yönetiminde enfeksiyon kontrol hemşiresinin yaşadığı deneyimler: anlatı araştırması 172

Experiences of the infection control nurse in the management of hospital infections: narrative research

Selda Yıldız, Vahide Korkmaz, Nilüfer Demirsoy

Pandemi sürecini televizyon üzerinden değerlendirmek 189

Assessing the course of the pandemic through television

Nursel Bolat

COVID-19 aşılarında aydınlatılmış onam ve hukuki sorumluluk 200

Informed consent and legal liability in COVID-19 vaccines

İpek Sevda Söğüt

Gıda takviyesi satışlarına COVID-19 pandemisinin ve ürünlere yönelik eğitimlerin etkileri: ön bulgular..... 217

The effects of the COVID-19 pandemic and product trainings on the sales of food supplements: preliminary findings

Leyla Yumrukaya, Bilge Sözen Şahne, İclal Saraçoğlu, Selen Yeğenoğlu

COVID-19 pandemisinde yaşlıların durumu ile ilgili ortaya çıkan etik sorunlar üzerine bir değerlendirme..... 227

An evaluation of emerging ethical issues related to the elderly during the COVID-19 pandemic

Sevim Coşkun, Nüket Örnek Büken

COVID-19 pandemisinde İzmir’de yaşanmış bir dezenformasyon olgusu . 234

A case of disinformation in Izmir during the COVID-19 pandemic

Seçil Özçiftçi, Aslıhan Akpınar

İnsan popülasyonunun bulaşıcı hastalıklarla kontrolü: pandemilerin yüzyılı.. 242

The control of the human population through contagious diseases: a century of pandemics

Mehmet Emin Kurt

Türkiye’de sağlık çalışanlarının kıt tıbbi kaynakları paylaşdırmakla ilgili tercihleri: COVID-19 pandemisi için çıkarımlar 252

Health-care professionals’ preferences about the allocation of scarce medical resources in Türkiye: implications for the COVID-19 pandemic

Rahime Aydın Er, Gülten Çevik Nasırlıer

Aşı karşıtlığı 263

Vaccine hesitancy

Peri Meram Arbak

COVID-19 pandemisiyle mücadelede dayanışma ve sorumluluk bilincinin etik açıdan değerlendirilmesi..... 271

Ethical assessment of the solidarity and responsibility awareness in combating the COVID-19 pandemic

Tuğba Doğan, Ayşenur Daldaban Berberoğlu

COVID-19 pandemisi sırasında diş hekimliği alanında yaşanan etik sorunlar 280

Ethical issues in the field of dentistry during the COVID-19 pandemic in Türkiye

İlkin Karakapıcı, Nüket Örnek Büken

Kütüphaneler ve müzelerde salgın hastalıklar ve erişim290

Epidemic diseases and access in libraries and museums

Yasemin Polat, Güssün Güneş

Ulusal etik konseyinin salgın yönetimindeki önemi: COVID-19 pandemisinde

Almanya örneği 298

The importance of the national ethics council for the management of epidemics: the example of Germany in the COVID-19 pandemic

Esra Aksoy

COVID-19 pandemisinde hemşirelerin yaşadıkları zorluklar ve etik problemler: sistematik derleme308

Difficulties and ethical problems experienced by nurses during the COVID-19 pandemic: a systematic review

Rana Can Özdemir, Meryem Türkan Işık

Çocuklarda COVID-19 aşısının etik açıdan incelenmesi320

Ethical analysis of the COVID-19 vaccines in children

Ayşenur Daldaban Berberoğlu, Orhan Önder

“Yoğunbakımlaştırma”ya karşı triyaj: COVID-19 pandemisinde Türkiye'nin yoğun bakım kapasitelerini artırma politikasına dair etik açıdan nitel bir inceleme..... 329

“Transforming into intensive care” versus triage: an ethical qualitative study on Türkiye's policy to increase intensive care capacity in the COVID-19 pandemic

Esra Aksoy

HIV/AIDS: an overview of the stigma and discrimination340

HIV/AIDS: damgalama ve ayrımcılığa genel bir bakış

Çağdaş Kaya, Ayli Heydari, Aziz Ahmad Hamidi

YAZARLAR FİHRİSTİ346

Çocuklarda COVID-19 aşısının etik açıdan incelenmesi

Bölüm 25

Ayşenur Daldaban Berberoğlu, Orhan Önder

GİRİŞ

Aşılar salgın hastalıkla mücadelenin temel araçlarından biridir. COVID-19 pandemisi sürecinde aşılar, salgınla mücadelede 2020'nin Aralık ayından itibaren acil kullanım onayı alınmasıyla birlikte kullanılmıştır (Goldman ve diğerleri 2021). COVID-19 aşısının uygulanmaya başlandığı ilk dönemde dünya genelinde çocuklar aşılanma programlarının dışında bırakılmıştır. Bunun nedenleri arasında çocukların yetişkinlere göre COVID-19 enfeksiyonundan nispeten az etkilenmeleri (Zheng ve diğerleri, 2021), mevcut aşıların klinik deneylerinin çocukların üzerinde yapılmasının önündeki politikalar ve bunun bir neticesi olarak aşıların çocuklar üzerindeki etkililiği ve güvenliği ile ilgili yeterli verinin bulunmaması sayılabilir (Brusa ve Barilan, 2021; Atuire ve diğerleri, 2022).

COVID-19'a neden olan SARS-CoV-2 virüsünün defalarca mutasyona uğraması ve bunun bir neticesi olarak Delta ve Omicron isimleri ile bilinen varyantlarının hâkim suç olduğu dönemde birçok ülkede enfekte çocuk oranları artmış ve çocuklar arasında ağır hastalık geçirme ve ölüm riski yükselmiştir (Zheng ve diğerleri, 2021; Gerber ve Offit, 2021). Yetişkinlerin aşılanıp çocukların aşılanmaması enfeksiyon riskinin ve yayılımının azaltılması yönündeki çabalarda aksamaya sebep olmuş ve çalışmalarda toplumsal bağışıklık (sürü bağışıklığı) için toplumun bir parçası olan ve nüfusun önemli bir kesimini oluşturan çocuklarında aşılanması gerektiği vurgulanmıştır (Zheng ve diğerleri, 2021). Bununla birlikte mevcut enfeksiyonun neden olduğu ağır hastalık ve ölüm riskine karşı çocukların korunmasında aşıların önemli bir müdahale aracı olduğu ifade edilmektedir (Zheng ve diğerleri, 2021; Gerber ve Offit, 2021).

Biz bu bildiriye çocukların aşılanmasının neden olabileceği etik sorunlara karşı geliştirilen etik yaklaşımların değerlendirilmesi ve incelenmesini amaçlamaktayız. Çalışmamız kapsamında ilk olarak; çocukları COVID-19 enfeksiyonuna karşı aşılanmalarına etik açıdan sorun teşkil eden konularını belirleyecek sonrasında; bu etik sorunlara karşı geliştirilen argümanları ve etik yaklaşımları inceleyip bunları etik açıdan değerlendireceğiz.

Kaynaklar

Atuire, C. A., Salas, S. P., Wright, K., Ambe, J. R., & de Vries, J. (2022). COVID-19 vaccine trials with children: ethics pointers. *BMJ Global Health*, 7(1), e007466.

Brusa, M., & Barilan, Y. M. (2021). Voluntary COVID-19 vaccination of children: a social responsibility. *Journal of Medical Ethics*, 47(8), 543-546.

Coyne, I., & Harder, M. (2011). Children's participation in decision-making: Balancing protection with shared decision-making using a situational perspective. *Journal of Child Health Care*, 15(4), 312-319.

Daldaban Berberoğlu, A., Doğan, T. ve İlkılıç, İ. (2021). Covid-19 Pandemisinde Bir Halk Sağlığı Önlemi Olarak Sokađa Çıkma Yasağı ve Kısıtlamalarının Normatif Analizi ve Etik Açıdan Değerlendirilmesi. *Sağlık Bilimlerinde İleri Araştırmalar Dergisi*, 4, 1-18.

Daly, A. (2020). Assessing Children's Capacity: Reconceptualising our Understanding through the UN Convention on the Rights of the Child. *The International Journal of Children's Rights*, 28(3), 471-499.

Dawson, A. (2005). The determination of "best interests" in relation to childhood vaccinations. *Bioethics*, 19(2), 188-205.

Dawson, A. (2011). Vaccination Ethics. İçinde A. Dawson (Ed.), *Public Health Ethics: Key Concepts and Issues in Policy and Practice* (s. 143). Cambridge ; New York: Cambridge University Press.

Gerber, J. S., & Offit, P. A. (2021). COVID-19 vaccines for children. *Science*, 374(6570), 913-913.

Goldman, R. D., Bone, J. N., Gelernter, R., Krupik, D., Ali, S., Mater, A., ... & Brown, J. C. (2021). National COVID-19 vaccine program progress and parents' willingness to vaccinate their children. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 17(12), 4889-4895.

Huscroft, G., Miller, B. ve Webber, G. (2014). Introduction. İçinde G. Huscroft, B. Miller, ve G. Webber (Ed.) Proportionality and the Rule of Law: Rights, Justification, Reasoning. Cambridge: Cambridge University Press; 1-18.

Kopelman, L. M. (2004). Minimal Risk as an International Ethical Standard in Research. *The Journal of Medicine and Philosophy*, 29(3), 351-378.

Larcher, V. (2015). Children Are Not Small Adults: Significance of Biological and Cognitive Development in Medical Practice. *Handbook of the Philosophy of Medicine*, 1-23.

Orhon, F. Ş. (2020). Genişletilmiş Bağışıklama Programına Her Yönüyle Bakış. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 6-14.

Ozdarendeli, A., Sezer, Z., Pavel, S. T. I., Inal, A., Yetiskin, H., Kaplan, B., ... Kara, A. (2023). Safety and immunogenicity of an inactivated whole virion SARS-CoV-2 vaccine, TURKOVAC, in healthy adults: Interim results from randomised, double-blind, placebo-controlled phase 1 and 2 trials. *Vaccine*, 41(2), 380-390.

Önder, O., Aksoy, E., & İlkılıç, İ. (2022). Aşı karşıtlığı ve aşı karşıtlarına uygulanacak yaptırımların etik boyutu. *Sağlık Düşüncesi Dergisi*, (61), 56-61.

Palacios, R., Patiño, E. G., de Oliveira Piorelli, R., Conde, M. T. R. P., Batista, A. P., Zeng, G., ... Gast, C. (2020). Double-Blind, Randomized, Placebo-Controlled Phase III Clinical Trial to Evaluate the Efficacy and Safety of treating Healthcare Professionals with the Adsorbed COVID-19 (Inactivated) Vaccine Manufactured by Sinovac – PROFISCOV: A structured summary of a study protocol for a randomised controlled trial. *Trials*, 21(1), 853.

Pierik, R. (2020). Vaccination policies: Between best and basic interests of the child, between precaution and proportionality. *Public Health Ethics*, 13(2), 201-214.

Polack, F. P., Thomas, S. J., Kitchin, N., Absalon, J., Gurtman, A., Lockhart, S., ... C4591001 Clinical Trial Group. (2020). Safety and Efficacy of the BNT162b2 mRNA Covid-19 Vaccine. *The New England Journal of Medicine*, 383(27), 2603-2615.

Silverman, R. D., Opel, D. J., & Omer, S. B. (2019). Vaccination over Parental Objection—Should Adolescents Be Allowed to Consent to Receiving Vaccines? *New England Journal of Medicine*, *381*(2), 104-106.

T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Aşısı Bilgilendirme Platformu. *COVID-19 Aşısı Ulusal Uygulama Stratejisi*. Erişim 01.05.2022, <https://covid19asi.saglik.gov.tr/TR-77706/covid-19-asisi-ulusal-uygulama-stratejisi.html>

WHO. (2014). *Considerations regarding consent in vaccinating children and adolescents between 6 and 17 years old*. Erişim 17.01.2023 <https://www.who.int/publications-detail-redirect/considerations-regarding-consent-in-vaccinating-children-and-adolescents-between-6-and-17-years-old>

Zheng, Y. J., Wang, X. C., Feng, L. Z., Xie, Z. D., Jiang, Y., Lu, G., ... & Shen, K. L. (2021). Expert consensus on COVID-19 vaccination in children. *World Journal of Pediatrics*, *17*(5), 449-457.